

Gratis för barn. Barns rättigheter och en film- distributörs skyldigheter?

Publicerad 2022.10.24 kl 09:00
www.smorgasbordpicturehouse.se

Tusentals barn lever i ekonomisk utsatthet i Sverige idag. Höjda matkostnader, rusande el- och drivmedelspriser, ökade räntekostnader och inflation slår hårt mot många hushåll den här hösten. Tusentals små axlar tyngs av ovisshet och maktlöshet inför en orolig framtid.

Kulturupplevelser prioriteras tvunget bort när omkostnaderna ökar och inkomsterna måste täcka det mest basala. Tusentals barn är exkluderade från att ta del av aktiviteter som andra barn tar för givet. Begränsade ekonomiska resurser både genererar och förstärker utanförskap.

– Tillgången till kultur är på många sätt en demokratifråga. Det är en stor fråga, med många komplexa följdfrågor. Även om vi inte sitter på universella lösningar så behöver vi göra *någoting* när de som redan har minst nu får det ännu svårare. Barnkonventionen betonar alla barns lika rätt till både hälsa och utveckling, det är grundläggande och det förpliktigar!

Men hur ska då gratisbio för barn kunna fungera ekonomiskt? Smorgasbord Picture House har tidigare erfarenhet av arbete med näringslivet och sponsorer för att få ihop finansiering av kulturprojekt, men att erbjuda gratis film på bio är en komplex fråga. Distributören har resonerat kring hur initiativet ska uppfattas i branschen och hur man ska genomföra satsningen utan att trampa andra aktörer på tårna.

– Vi vill inte onödigt utmana verksamheter som redan har det kämpigt i pandemins kölvatten. Men det här är ju inte onödigt. Sen kan man diskutera för- och nackdelar med att göra sig beroende av samarbetspartners. Vi har landat i att det i det här fallet är tydligt att fördelarna väger tyngst. Vi kan avvara våra distributionsintäkter men i slutändan är det förstärkt viktigt att understryka att inga delar av näringskedjan kan drivas pro bono.

– Att något är gratis betyder ju inte att det inte finns kostnader, utan att man hittar alternativa lösningar för att möblera om hur kostnaderna kan täckas.

Barnfilm på bio präglas av specifika förutsättningar. Barn som målgrupp nås genom sina föräldrar och att gå på bio med barn är ett projekt som engagerar

hela familjen. Det blir snabbt dyrt när en liten persons intressen ska tillgodoses och både syskon och minst en vuxen behöver följa med.

– Barn kan och ska ju inte gå på bio själva, av alla anledningar. Det handlar om allt från trygghet till praktiska omständigheter, men också att kulturupplevelsen i sig som är något som ska delas. Det gör saken komplicerad ekonomiskt – men om man vänder på förutsättningarna kanske det går att hitta en framkomlighet i just det!

Om fler barn har råd att gå på bio så ökar också mängden vuxna besökare och fler vuxna besökare bör till viss del kompensera intäktsbortfallet som följer av gratis inträde för barn, resonerar distributören. I kombination med att distributören avstår sina intäkter från biograferna och istället samarbetar med sponsorer för att finansiera lanseringskostnaderna bör ekonomin gå runt för dem som visar filmen.

– Det är möjligt att vi misslyckas fullständigt, men rent hypotetiskt är resonemanget inte helt galet. Går det inte i praktiken så har vi lärt oss det, det är bättre än att inte våga testa. Vi skäms inte över misslyckanden men däremot över fegheten att avstå att försöka. Man får ta det onda med det goda helt enkelt.

Gratis biobesök för att hjälpa resurssvaga familjer att ta del av kulturupplevelser framstår inte som en tanke att skämmas över. Men det finns ett ytterligare underordnat syfte med initiativet; den första pandemifria decembermånaden på två år vill distributören också hjälpa filmpubliken att hitta tillbaka till biograferna.

– Vi hoppas ju att barn som växer upp nu ska värdesätta biografrummet som en spännande mötesplats även i framtiden. Även om de är vana filmkonsumenter så är en filmupplevelse på bio något annat än en streamingkväll hemma i soffan. Att gå på bio och dela en gemensam filmupplevelse med andra människor har ett värde i sig. Det ska vara stort och stämningsfullt och innebära spännande möten både i salongen och på duken.

Intervju med Smorgasbord Picture House.
Robin Karlsson, Stockholm 20 oktober 2022.